

Gal. methodi medendi

atq; vsta ad eundem modum: alia præterea multa ex ijs, quæ vehementer sicut illa siccant. Siqua vero eiusmodi vlcera sine madore sunt, ac recentia, ijs sola aloë salutare medicamen est. Insuper igitur autem sicca, sed in tenuissimum ceu pollinē redacta. Hęc vero etiam quæ in sede consistunt sicca vlcera probe pcurat. Simillimā huic vim habet & cadmia vino elota, & sicca. Ab hac quoq; non longe abest argenti spuma Lithargyros græce dicta. Deinceps vero molybdæna sequitur. Omnibus vero tum minus inferens doloris, tum nullo minus efficax pompholyx est. Sin humidiora sunt, ipse per se pini cortex; itemq; lapis hematites vocatus idoneus est. Quod si profunditas quæpiam ipsis adsit, vbi exiccata fuerint, dictorum alicui tantulum mannæ admiscendum est, quantum sit ad carnē gignendā satis. Neq; igitur horum quicq; vel per somnium norunt, qui istius sunt alienæ à methodo sectæ: cū omne vlcus, in quacunq; animantis sit parte, eandem postulare curationē opinentur: neq; etiam quemadmodum suere quædam vlcera oporteat, veluti ea quæ abdomine contingunt, de quibus in sequenti libro cum ijs, quæ restant, vniuersis agetur.

GALENI METHODI MEDENDI, ID EST

DE MORBIS CVRANDIS,

LIBER SEXTVS.

ARGVMENT. LIBRI.

Nervorum, tendinum, ligamentorum, partiumq; quæ illorum natura participant, ossium quoq; curationem absoluit.

Prolixitatis librorum excusatio, ac quæ hætenus monstrata sunt.

CAP. I.

On dubito fore nonnullos quibus esse prolixus videbor, qui vnum hætenus morborum genus, quemadmodum methodo curet, exponam. Par est autē non tam mihi longitudinē hanc imputēt, q̄ ijs qui parum intelligētes quæ rectissime ab Hippocrate sint scripta, ea calumniari sunt conati, quos ne quemadmodum vlcus quidē recte curent, scire ostendī: nedum quod maius sit quicq;. Atq; ipsum quidem morbi genus, cuius vna species vlcus est, seu continuitatis, seu vnionis solutionem voces, nihil referat. Illud monstratum est methodū curandī eius, in quocunq; corporis mēbro sit, quæ qdem ab affectu ipso sumant indicationes seruare cōmunes: quæ vero ex partibus pbeantur, alias atq; alias habere. Cum. n. in carnosīs particulis inciderit, nominatur qdem vlcus: habet vero curationis indicatōnē oium qdem quæ præter naturā sunt cōmunem, sui scilicet ademptionē: quā vero ceu affectus præstat, vt per contraria tollat: quam vt diuisio est, vnitionē. Quippe generatio huius vitij in diuisione vnitatis cōsistit. Ideoq; in osse vocatur fractura, græce Catagma: in neruosis fibris Spasma: in musculis, vlcus & ruptio: quorū differeñtia prius iam dicta est. Idem tñ morbus cum in neruū & arteriam, & venā inciderit, nullā propriam appellatōnē est sortitus. mutatur autē interdum vlceris, interdum vulneris vel ruptionis appellatōnē. Ceterū parum esse de noibus sollicitum debere eum cui rerū scientiam inuenire sit ppositum, sepe iam diximus. Itaq; huc potius noibus neglectis pperemus: qm̄ non ex horū explicita impositione, sed ex appositis remedijs ægro salus paritur. Rursus igit̄ reuocandū ad memoriā est, quæadmodum audacissimus Thessalus, cū nullā curandī vlceris methodū tradiderit, oēs tñ dixisse se arbitrat̄. Siquidem q̄ sinuosum vlcus postulet impleri, & simplex glutinari, hæc nec idiotis sunt ignota. Quæadmodum tñ methodo quis pharmaca inueniat, qbus vel impleat̄ quod sinuosum est: vel glutinet̄, quod simplex est, hęc vulgus nō nouit. at id est quod medicis considerandum pponitur, atq; in eo alius alio est pstantior. Quippe veluti in pcedentibus ostēdimus, & inueniet remedia, & inuentis recte vtetur quisquis in medendi methodo est exercitatus.

Aduersus Thessalum de nerui puncturas ac de medicamentis quibus curatur.

CAP. 2.

Vt enim iam aliquid psequamur quod pcedentibus sit deinceps, singamus quempiam ad nos venire, cui tñ cutis acu sit puncta. Hunc hoīem, si is sit cui facile vlcera sanescant, etiam si citra medicamentum nudoq; mēbro ad opera consueua dimittas, nihil sentiet mali, in cui diffculter sanent, primum qdem dolebit, post etiam tum pulsu particula infestabit, tum phlegmone. Ac Empiricus qdem examinatione pcontandoq; hoīs naturam discet: Nos vero tum ex eiusmodi examinatione oibus his vsi quæ per experientiā inueniant: tum nihilominus ex ijs notis quas de boni succi maliq; naturis habemus, præterea de ijs, qui acris hebetisq; sunt sensus, tum plenitudine grauatis, modiceq; se in succis habētibus, nō ignari q̄ qui vel plethoricus est, vel vitiosus succis premitur, vel acris est sensus, vel horum quibusdam oibus ue premitur, phlegmone tentabitur: qui contra est affectus, nihil mali sentiet. atq; hæc prospicientes, non equidem medicamenta quod glutinet imponemus, cuiusmodi plurima sunt eorum quæ Enæma vocant, (ea sunt quæ recentibus

lib. 3. ca. 9. cap. 1.

A recentibus statim applicantur vulneribus) immo molle & blandum, & quod dolorē mitiget. si quidem vbi magna diuisio est, ibi studium impendi debet, vt magis siccantibus remedijs labra vlcis vniant, atq; coalescant, vbi autē acu stilo ue facta diuisio est, id duntaxat curandum est, ne phlegmone particula tentet. Atq; ex hoc manifestum est cruentorū vlcis indicationem, quæ à Thessalo est prodita, nihil nos maius adhuc docere, quàm sit cuiuslibet è plebe notum. Non enim scire quid fieri oportet, id magna res est, vt quod omnibus hominibus natura insit, sed quibus rationibus illud efficias, id vero scire artificum est. Nam si nauem quispiam sit ædificaturus, scimus profectò omnes, et qui nauium fabri non sumus, quo loco poni gubernacula debeant, quo loco puppis, quo prora, ac reliquorum quiduis. cæterum nihil nobis hæc ad rem conferunt, vt po te nescientibus quemadmodū ipsa struantur. Æque & qui ædes molitur, utiq; non ignorat nec q̄ iacenda primum parietum fundamenta sint, nec q̄ super his erecti minimeq; inclinantes erigē di sint parietes, nec q̄ super his strui tectū oporteat, nec q̄ ostia, & fenestræ, singulæq; reliquarū domus partium proprijs collocandæ sint locis. ¶ Verum hæc ad domum ædificandam quid conferant, quoad ipse fabrilis artis ignarus ea fabricare nesciat? Vni igitur Thessalo omnium homi num sapientissimo, nosse quid fieri oporteat, ad artificiosam notitiam satis esse videtur. Sed nos per superius comprehensa monstrauius id esse operum quæ ex artibus expectent, veluti prin cipium quoddam, nondum aliquam eorum propriam partem, sed quæ et sit cuius è plebe com munitis. Quippe primæ in omni arte indicationes omnibus hominibus natura sunt præstò. Quare si hæc satis sunt ad opifices faciendos, nihil vetat quin & naues ipsi ædificemus, & materiam fa bricemus, præoptumq; sit omnibus tum calceos facere, tum uestes, tum domos, sed & architectos esse, & cithara personare, & rhetoricari. Verū non ita se res habet, nec qui vulneratæ parti natu ralem vñtionem esse moliendam nouit, is medicus est, sed qui quibus id rebus perficiat, intelli git, quanq̄ ne hoc quidem ipsum p se satis est, si quis etiam quò pacto his sit vtendum nesciat, sed qui viam oem curationis eousq; percalluit, ut ipsum consequi destinatū finē queat, is demum est q̄ mederi nouit. Ergo istis amethodis Thessali amulis illud accidit, vt cū maiora viribus audeat, nec ad ea q̄ consequi alioqui possent, accedat. Quippe cū dudū stilo quidam vulneratus in manu esset ita, ut tota diuisa cute aliquid neruorū qui suberāt, pungeretur, sapiens scilicet Thessalius in principio emplastrū quoddā imposuit, quo sæpe in maximis vulneribus usus prospere fuerat. Pu tabat. n. (arbitror) omne vulnus eandē curationē requirere. Phlegmone uero oborta, ad catapla sma quod ex farina tritici cōponitur se conferens, atq; interim hominē putrefaciens, intra septi mū diem iugulauit. Nec sanè comprehendere numero est, quot, vbi in Pæonias istorum manus incidere, conuulsione perierint: quò, si dijs placet, sanctio illa Thessalia seruetur, Omne cruentum vlcus similiter esse curandum, idq; partibus ijs quæ laborent, nullam indicationem conferētibis. Cæterum vera ipsa methodus, non perinde atq; hæc Thessali est amethodus: immo pōt vel nunc et post tot tantosq; medicos non solum meliora medicamēta, quàm prius fuere, sed etiā vniuer sum curationis modum inuenire. Nemo enim statim ab initio ijs vsus q̄ nos inuenimus, ex neruū vulnere in conuulsionem incidit. Aduerti nanq; vbi punctus neruus esset, ei ex sentiendi quod obtinet acumine, necesse esse tum dolorem incidere, quàm reliquis partibus maiorem, tum ex necessitate phlegmonem consequi: nisi quis & medelam dolori inueniret, & phlegmones gene rationem prohiberet. Rationabile igitur mihi est uisum, cutis quidem vulnus apertū inglutina tumq; custodire, quò per id ex neruo vulnerato sanies efflueret: totum uero corpus superuacuis humoribus liberare, ac nequis dolor vulneratam partem vrgeret, in primis solitudinem habe re. Itaq; etiam medicamenta excogitauī non pauca, quæ vulnere imposta ad utrūq; mire sunt cō parata, tum ut dolorem mitigent, tum vt exitum saniei patefaciant. Tutius uero fuerit etiā si quis cutem latius incidat, ac totū corpus sanguinis missione inaniat, utiq; si fortis sit virtus. Si uero vi tiolis succis repletum corpus sit, protinus purget. Aqua uero calida, quanquam reliquas phleg monas valde mitigat, vulneratis tamen neruis est inimicissima: cum præsertim eorum substantia ex refrigerata concretaq; humidior materia sit condita. Omnis enim eiusmodi constitutio per ea quæ simul calefaciunt & humectāt, resoluit ac putrescit. Itaq; ab aqua calida eos qui ita vulne rati fuerant, omnino prohibui, vtilius iudicās oleo calente fouere, propterea quòd demonstratū à me est, hoc quoq; si frigidum applicetur, tenues meatus obstruere: sin calidum, digerere. Porro fugi ex huius quoq; generibus & crudum, quod Omotribes grece dicit, & quod deniq; adstrin gendi vim haberet. Delegi autē tenuissimū, cuius generis Sabinum est: quod etiā vtilius fuerit, si bīmū trimum ue sit. Quippe id quàm recēs magis per halitum digerit, quoq; magis est antiquū, hoc semper magis digerere est potens: verū dolorē minus sedat. In pharmacis autē huc omne cō siliū direxi, vt esset eorum facultas tum tenuis, tum modice excafaciens, & quæ siccare citra dolo rem posset, cum sola hæc trahere ex profundo saniem, neq; cōtracta neq; demorsa particula pos sit. Vfus sum autē primū terebinthina resina, tum per se, tum et paulum euphorbij admiscens: Et p se quidē in pueris, & mulieribus, & generaliter ijs qui molli essent carne: Cum euphorbio uero in ijs, qui dura. Non secus autē & propoli, non per se modo, verū etiam cū euphorbio ipsam mol liens: quòd si durior esset, cū tenui quopīa oleo, Quin & sagapeno in duris corporibus sum usus, utiq;

videt 7. H.

Gal. methodi medendi

vtiq; cum oleo & terebinthina id miscens: sed & opopanax ad eundem modum, quo & sagapeno. Mihi vero & lachryma cyrenaica non inutilis fore videtur, siquis emplastrū ex ea faciat, cuius modi est quod nos ex euphorbio cōposuimus. uerū nondum id experientia, quē admodum reliqua omnia, cōprobauimus. Quippe præcedere oportet eam quæ à vera methodo proficitur remedium inuentionē, huic uero experientiam ad certiore[m] et fidem subscribere. Siquidē ex tali methodo est sulfur, quod ignē expertum non sit, quodq; lapidosum nō sit, sed omnino tenuiū partiū, ei cui neruus vulneratus esset, conducturū sperauimus, tantum eius tenui oleo miscentes, dum quod ex vtriusq; mistum erat, sordium haberet crassitudinem. In ualentioribus uero durioribusq; corporibus, et si ad mellis spissitudinem redigas, sic quoq; iuueris: nam id quoq; comprobatum experientia est. Quinetiam lotam calcem similiter oleo admistam his applicandam excogitauimus, quæ et si mari lauetur, magis proficiet. Lauatur optime per aestatem in aestu caniculę. Quod si bis ter ue eam laueris, uilius medicamen efficies. Quo pacto aut talia præparanda sint, ex cōmentarijs, quos de medicamentorum cōpositione edidimus, intelliges. Nunc mihi tantum dixisse sufficit, me tum hæc, tum alia multa medicamenta aduersus neruorum vulnera inuenisse, cum nec sub aliquo magistro ea usurpata uiderim, nec in ueterū alicuius aut medendi libris, aut quos De facultatibus inscribunt, prodita: sed ex ipsa rerum natura indicationes sumpserim. Id quod proprium esse medici methodo uicis existimo. Mirificus autem Thesalus, cum ne unum quidem medicamentum inueniret, iam pridem materiam eorum notam esse affirmat. Atqui multorum medicamentorum quæ nos excogitauimus, non modo Thesalo, & qui ante eum medici fuerunt, materia nota non est: sed nec ijs qui post eum in hunc usq; diem fuerunt. Siquidē ipse cum accersitus aliquando essem ad quendam qui à Thesalijs istis amethodis medicis putris fuerat factus, ac cernerem eum cataplasma, quod ex triticea farina sit, impositurum: ubi nullum ad præsens mihi medicamentū erat, poposci ex figulo quodam quē uiderā agrī vicino aquā lixinā: tum coquens in ea farinam hordeaceam, non aut sicut illi in oleo & aqua triticeā, imposui. Postea uero farinā erui simili modo coctam, iam et phlegmone inflāmato & putri ex bella horū curatione, neruo imponens, vindicauī ab ea putrefactione hominem. Verum de ijs quæ cum phlegmone putrescunt, alia disceptatio sequetur, eaq; diffusa in opportuno operis loco. De neruis uero vulneratis satisfaciant, quæ dicta iam sunt. Et sanē ex ijs quæ ipsi inuenimus, plurimi uno illo emplastro utuntur, quod ex euphorbio, & cera, & fricta resina est compositum. Cui nescio quomodo aliqui sinopidis aliquid postea miscuerunt, aliqui ochræ, quod uidelicet fucatum, unde componat, lateret: ægre ferentes, si meum id esse uideretur. Verū non est à principio sic à me cōpositū. Misceuerint fortassis ei nonnulli & falsis flore aliquid, aut aliud quippiam tale, quod colorem eius immutet, nec vim eius minuat. Potest quis per ignorantia[m] etiam tale aliquid immiscere, quod facultatem eius immutet. Verum nos illud ex cera, resina terebinthina, pice, & euphorbio, compositum, immiscentes ex cera partem unam, ex terebinthina, & pice, vtriusq; partis unius dimidiū, sic ut quod ex vtriusq; conflaretur, cerę par esset. licet autem interim & plus sit quod ex ambobus confit, quam cera. licet rursus & alterum eorum tantum ceræ admiscere. Quinetiam in penuria terebinthinae tum humidam pineam, tum etiam frictam commode admisceas: non minus etiam his & abietinam immittas. Strobilina uero duris tantū corporibus idonea est: ad mollia uero immiscenda nō est. Si itaq; humidā resinam immiscebis, tunsum cribratumq; euphorbium reliquis immittes liquatis, esto uero pondus eius, cerę pars duo decima: etiam plus aliquando, ubi scilicet ualentius efficere est in animo: Sin siccam, sicuti quæ fricta est, vtiq; olei pusillum desiderabit euphorbium. Quare ego tum id cum oleo contundens, ac ad sordium spissitudinem redigens, mox reliquis post liquationem refrigeratis terens misceo. Sæpe etiam tantulum aquæ immiscui medicamento conficiendo, quantum in mistis ipsis liquandis tum absumi, tum euanescere prorsus potuit. Verum omnia huius generis ad tractationem de medicamentorū cōpositiōe magis attinet. Nunc suffecerit, sicuti antea fecimus, indicato quale esse debeat medicamenti genus, pauca particulatim exēpli causa apponere. Uberem nāq; omniū materiā in opere de simplicibus medicamentis inuenies. Præparare aut debebis, ut in opere de eorū cōpositione est traditū. Nunc igitur satis est hoc tū dixisse, atq; ad alia transire. Vulnerati nerui curatio medicamenta postulat, quæ & tepidū calorē excitent, & ualenter siccent: tum quæ ex substantiæ suæ natura & trahendū vim habeant, & tenuiū sint partium. Sanē nō ad medicamentorū modo uictusq; inuentionē ipsa medendi methodus proficit, sed et ad ipsum inuentorū usum. Nam ueluti in superioribus ostendimus, quisquis citra methodū quæ uiceri apta medicamenta sunt, molitur, eum ne minimo quidē eorū probe uti possit: ita & nunc ostendere licet. Siquidē intellexisse quantopere affectum uel siccarit, uel calefecerit, uel mitigarit, uel lacefferit medicamenti applicatio, is demum potis est qui methodo quadā curat. Idem uero ipse solus et intendere ea quibus inter initia est usus, uel remittere nouit. Cū nāq; quod si euphorbium, propterea quod euphorbium accipit, uocant, quidā vulnerato neruo statim imposuisset, idq; subinde prius prospere fuerat expertus, tertio die indicauit mihi vulneratam partem tum dolentem, tum phlegmone tentatam, miratus medicamen nihil contulisse. Percontatus igitur laborantem sum, num primo die cum impositum medicamentū esset, calorem

b. 3. de comp. med. gen. 10. cap. 2.

uictus 3. d.

E
* ΑΓ. φέρεινον
ἐπιπασσον.

F
faddunt cod.
greci: ἐπιπασσον
ἰδῆσθαι id est
ppria lapictia.

† φλεγμαίνον
τὸς τῆς καὶ οὐκ
πλεονεξίας id est
phlegmone la
boranti ac pus
trelcente.

G

* εὐσας quod
& derades ab
aljs uertitur.

H

- A** lorem quempiam veluti ex Sole suauem sensisset, is se quicquam eiusmodi sensisse negauit. Rursum itaq; percontabar & medicum quanto iam tempore præparatū apud se medicamentū habuisset, ac quos eo sanasset. Ille plus anno apud se habuisse: sanatos vero à se aiebat pueros duos, & adolescentē vnū. Cum autē & de corporis habitu adolescentis rogassem, albū eum, molliq; corpore fuisse affirmabat. His ergo auditis, cū intelligerē vt ad propositū adolescentis temperiē euphorbiū deesse, postulans tum ipsum emplasticū medicamentū, tum ēt euphorbium, sumensq; ex his quantū ad ea inter se miscenda satis putauit, iussi manibus medicamentū subigere, ac euphorbium diligenter contundere, postea q̄ hæc facta sunt, miscere ea simul iussi. Ipse vero oleum Sabinum utiq; subantiqum modice calefaciens, foui vulneratā partē. Resectōq; leuiter puncturā quod cōniuebat foramine, imposui medicamen, iniunxiq; hominī inediā. Medico uero præcepi, vt uesperī rursus eum solueret, ac simili modo quo me uiderat, oleo ueretur. Atq; his peractis apparuit postridie pars ægra & sine dolore, & sine phlegmone. intellexeruntq; qui huic operi aderāt omnes, verissimum esse (quod nos sæpe vsurpamus) non esse adeo magnum quod medicamen præstare possit, nisi natum sit qui eo dextre utatur. Est autem dexter uisus, qui tali planè methodo, qualem ipsi iam sæpe in cōmentarijs qui ante hunc sunt, ostendimus, procedit. omnium medicamentorum usu ad calidū, frigidū, humidum, & siccum, ueluti ad normas relato. Quā nimirum methodū non solū amethodi Thehsali sectatores probe tractare non valent: sed nec Erasistratus, nec alius medicorum quisquam, qui corporum elementa, aut prorsus non inuestigarunt, aut alia quā quæ comprehensa à nobis sunt, posuerunt. Sed de his hæc tenus.

De curandis neruis per longitudinem, uel transuersum vulneratis, ac contusis.

CAP. 3.

προνειμένον
ἀ.πρæpositæ.

- S** I autem non punctus, sed planè cæsim vulneratus neruus sit, considerandū est quò pacto facta vulneratio sit, utrum ne per transuersum neruum, an per longitudinem eius: tum uero quantum interuenientis diuisum sit cutis. Proponatur igitur primum, multum esse cutis adaper- tum, adeo ut neruus nudus appareat, isq; per directum nō per tranuersum diuisus. Huic neruo nullum iam memoratorum medicamentorum quæ ex euphorbio ac similiter acribus, emplastris specie fiunt, applicabis. nudatus nanq; non feret eorum vim ita, vt cum interposita cutis erat, tulit. Optime igitur eo casu calce elota in multo oleo soluta utere. Salutare uero est & quod ex pōpholyge medicamentum sit, si in largo rosaceo sit liquatum, quod utiq; melius fuerit, si tum rosaceum ipsum, tum oleum salis sit expers. Siquidem nudato neruo, omnis curationis consiliū huc tibi dirigendum est, vt minima cum mordicatione siccet. Possunt uero id præstare planè paucissima medicamenta. Esto igitur hoc casu calx salubri aqua æstatis tempore sæpe elota. Esto præterea (vt dictum est) & pōpholyx elotus, ita uidelicet ut elotus habeatur in eo cōposito medicamēto quo publice utimur, quodq; alia elota in se non pauca continet. Quippe quæ ex metallis consistunt, ea elota esse omnia oportet, si modo citra morsum vllum sint liccatura. Salubre uero medicamentū est & quod ex melle sub emplastris specie cōponitur, utiq; cū ex optimo sit melle. Solui uero & id rosaceo oportet, quod tum reliquis conditionibus sit optimum, tum salis omnino expers. Quinetiam ceram quæ eiusmodi medicamentis sit miscenda, elotam esse conuenit. Atq; si quid terebinthinæ resinæ iniicies, hæc quoq; elota sit oportet, atq; hac magis, si alterius cuiusquā resinæ quid immittes. Quippe medicamentis omnibus quæ laueris, acris mordensq; sanies eluitur, atq; abstergitur. Si uero robustus sit qui uolnus accepit, & cui corpus sit à superuacuis humoribus mundum, in hoc fas est etiam ualentioribus remedijs nonnullis uti: ueluti ipse aliquando cum id genus vulneris in carpo accepisset iuuenis quidam philosophiæ studiosus, alioqui corpore bene habito, & tum in æstiuo Sole perusto, ex Polyidæ pastillis sapa solutis, postea super calida aqua tepē factis linamenta imbuta imposui. Nam id quoq; uel in primis semper habendum curæ est, nequid ex ijs quæ uolnus contingent, frigidum sit, quandoquidem ipsa laborans pars & sensilis maxime est, & principum partium primati continua, & temperamento suo frigida. quorum omnium occasione & ex facili à frigido offenditur, & suam offensam impertit cerebro. Quæ si ex ijs fuerit quæ in musculos perueniant, etiam conuulsionem facile accersit. Siquidem monstratū est musculos uoluntarij motus instrumenta esse. Idem fore & in tendonibus expectabis, iisdem de causis. Caterum cum memoratum remedium tum uolneri ipsi iuuenis imposuissem, tum uero partium, quæ supra erant, non parum eodem complexus fuisset, quæ circa axillas, collum, caputq; eius erant, omnia calente oleo assidue madefeci. Detraxi uero illi & primo statim die sanguinem scarificata uena. In quarto igitur hic quoq; iuuenis recte habuit, adeo ut & rugosum, & paruum, & contractum vlcus iam cerneretur. Veruntamē consultius uisum est, usq; ad septimū nihil nouare, post quem diem planè redditus est sanus. Sanè oleo perfundere tale vlcus nō oportet, præsertim cum, ut nunc comprehensum est, curatur. Nam oleum pastilli huius uiribus est aduersum, ac sordidum vlcus reddit. Neque enim parum interest, nudo ne neruo oleum, an per interpositam cutem admoueas. Abluenda igitur à uolnere sanies est molli lana specillo circumuoluta. Madefacere uero lanam si placet, ne scilicet sicco vlcus attingas, sireum, id est sapa, suffecerit: quam & hepsēma uulgo apud nos in Asia uocant. In hac igitur lanam intingens, mox exprimens, vlcus detergebis. Esto uero hæc quoq; ipsa tepida primis maxime diebus. Quæ si omnia ex sententia

Gal. methodi medendi

sententia successerint, etiam vino dulci madefacere citra periculum licebit, verum dulce id omni mordente qualitate careat, cuiusmodi tum theracum est, tum scybelites, atq; ab his quod caryinū vocant. Quæcunq; vero & dulcia pariter & fulua sunt, veluti salernum, inutilia sunt, quippe acria sunt omnia talia, ac supra modum calida. Ulcere vero iam ad cicatricem veniente, quæ alba plane sunt & tenuia, nec multam aquam tolerant, nec odora sunt, ea dulcibus præstant. Aquæ vero vsū ad neruum vulneratum, semper fugies; sicuti etiam relaxās cataplasma. Ad iam dictū vero pastilli vsū prope etiam accedit, & medicamenti vsū, quod Diachalciteos vocamus, quo publice vtimur. Liquari vero etiam hoc debet astate rosaceo; hyeme sabino oleo. Descriptum autem est medicamentum hoc à nobis in primo de medicamentorum compositione. Polyidæ vero pastillus, vel trochiscus, vel quomodocunq; appellasse libet, omnibus ferme notus est. Cuius si copia non est, Andronis, vel Passionis, pro eo est sumendus; vel noster, qui etiam omnibus illis est valētiōr. Sanè iam dictum est robustis corporibus valentiōra medicamenta, imbecillis mitiora esse adhibenda. Ista & vera methodus inuenit, & experientia cōfirmat. Theſſalus vero cum suis vnā sophistis in alto throno residēs ἐν κρηπίδῃ αὐτῶν ἐκάθισεν. i. apud pecuinos & brutos homines (vt Cerdas ait) in pretio erit, dum suis rationibus confirmat omnis vlceris recentis eandem esse curationem, neq; hanc vllam ex partium natura indicationem sumere. Vnus tñ magni in eius sapientia nominis, admirandam vulneratorum neruorum curationem excogitauit, nam protinus eos totos præcidit, ne admonito quidem qui vulneratus fuerat, quanquam in hoc quoq; à secta sua descivit. Siquidē par erat vel & musculos vulneratos, & arterias, & venas, & aliud quiduis totum præcideret: vel nec neruū. Alioq; sic quod fugiunt, id facere deprehendunt, vt diuersam p discrimine partiū indicationē accipiant. Verū hos iā mittamus, ac de transuerso nerui vulnere agamus, in quo maior cōuulsionis metus impendet, phlegmone. s. à defectis fibris ad non sectas cōi-cata: cæterū cōuulsionē ab ipsis nō sectis excitata. Ac quæ ad vlceris curationē attinēt, his quoq; sunt eadē. Cæterū, detrahete largius sanguinē, ac tenui magis, q̄ in illis vti videtur, tū in quiete oino ac lectulo molli hoīem continere oportet; tū oleo calenti vbertim in axillis, collo, tēdōibus, ligamētis, & capite vti. Quòd si vulneratus neruus ex ijs sit q̄ in crure habent; sicuti cū in manu erat, alq; ita in his bubones largo oleo imbuēditū per totā spinā ad collū, & caput ascendēdū. Contusi vero nerui, vbi cū his vnā cutis quoq; contusa exulcerataq; est, medicamēta postulant q̄ in siccādo quidē cōe nerui vlcera sanantiū consiliū seruent: cæterum quæ partes, quæ per contusionē à se distideant, contrahere constringereq; sint apta. Qui vero absq; cutis simili affectu sunt contusi, hos oleo calente, cui euocandi facultas insit, sepiissime pfundere oportet, ac totius corporis similē curam habere. Semel hoc incidere vidi, sanauitq; id mature, ipsa ex oleo perfusione. Nerum vnā cum cute neruos contusos sæpenumero vidi, & propter eius symptomatis frequentiam athletæ ipso vsu edocti habent cataplasma, quod ex oxymelite & fabacea farina cōficitur, quod planè salutare medicamentū est. At si dolor vnā cū contusione vexat, et picem liquidam immiscere, ac bñ coquere, tum calens medicamentū imponere oportet, vbi vero magis siccans efficere voles, erui farinam iniicies. Quòd si ut amplius quoq; siccet desiderabis, irim illyricam immittes. Totius autē corporis cura his quoq; cōmunis est, sicut si totus præcisus neruus sit, metus præterea nullus instat: debilis tamen particula manebit. Curatio vero eius cōmunis est cum ea quæ aliorum est vlcerū, quamq; vnā Theſſali imitatores norunt. Ergo de neruis hæc abunde sint dicta. Phlegmonæ vero quæ his superuenient: quæadmodū curandæ sint, vbi de phlegmonis agemus, docebit.

De vulneribus ligamentorum, intestinorum, peritonæi, & omenti, & quo pacto futura fieri debeant, cum partes abdominis internæ vulnerate sint.

CAP. 4.

Ligamenta vero (quæ græci Syndesmus vocant,) cum simillimam habeant tendonibus speciem, valentissimorum remediōrum vim tolerant: quòd nec ad cerebrum pertingant, & sensus sint expertia, nam nerui omnes alij ex ipso statim cerebro ortum habent, alij spinali interueniente medulla. Tendones quoq; quoniam compositam eorum esse substantiam ex neruo ligamentoq; ostendimus, quatenus nerui participes sunt, eatenus ex cerebro oriuntur: cæterum minus saltem quàm ipsi nerui conuulsionem accersunt. Ligamēta vero, cum ex osse ortum habeāt, quæcunq; rotunda sunt, ea neruis assimilia sunt, duritie tamen plurimum distidēt. Verum in eo quòd alba sunt, & exanguia, & cauitate carentia, & in fibras diuiduntur, similitudo illis cum neruis, & tendonibus contat. Ergo vbi teretia ligamenta tendonesq; visuntur, qui dissectionū sunt ignari, neruos eos imaginantur, potissimum qui multo duriora ea neruis esse non intelligunt, at vbi lata sunt, ibi ea à neruis diuersa esse intelligunt, quanquam ne id quidem omnia. cæterū ipsa à sese discernere non valent. Verum tu, qui præsertim cuiusq; trium partium naturam perspicā habes, tum vero & formam, & quā in toto corpore posituram obtinent: in quocūq; mēbro vulnerus fieri contigerit, statim intelliges neruus ne sit quod in eo vulneratū est, an ligamentum, tendō ue. Et de nerui quidē ac tendonis curatione iam dictum nobis est. Ligamentum vero vulneratum si id est quod ab osse ad os permeat, & maxime sine periculo est, & quod siccans quibuslibet medicamentis, nihil hoīem offendet. Sin id quod in musculum se inserit, quanto est neruo & tendone minus periculo opportunum, tanto vtiq; nisi rite curetur, reliquis ligamētis magis terere

et genera cap. 4.

* Cycliscus.

* ἀνέμωσι. i. mutila.

A rere debet. Horū nihil peragi methodo ab ijs medicis pōt, qui indicationē quæ à particulis sumit, vtilem esse ad vlcera curandā negant. nec ab ijs qui id quidem confitent, sed tñ cuiusq; particulæ naturam ignorant, quæ nimirū (licet ostendimus) ex ipso elementorū constat tēperamento. Verum ij q̄q̄ nihil aliud, saltē quæ ex instrumentaria partiū constitutione indicant, intelligūt. Thesalalus vero, & qui sequaces eius sunt, et hæc ignorant. Veluti statim si diuisum abdomen tam alte sit, vt intestinū ex eo procidat, nec quæadmodum id reponere conueniet: nec si omentū exciderit, abscindendum ne id sit, an non: nec an vinculo id excipiendū, an secus: nec an suendum vlnus sit, nec ne: nec si suendum sit, qua rōne suendum, quicquā intelligunt, vt quæ ne nos quidem intelligeremus, nisi ex dissectionis rōne omnīū quæ istic cōtinent partium naturā didicissemus. quā et exponere necessum est, non claritatis modo gratia eorū quæ dicenda sunt, sed et probationis. Cutis extrinsecus omnibus antestat. hæc vero in mēbranam finitur. A cute, medio circiter loco, neruea tenuitas musculorū (quam Aponeurosin Græci vocāt) gemina tenditur, mēbrarum ritu. Eas pleriq; anatomicorū duas esse minime norunt. cum & vnā cohæreāt coalescātq; sic, vt labor sit eas separasse, & summa præterea sint tenuitate. Post has deinceps habent duo musculi recti, & carnosī, qui à pectore ad ipsa pubis ossa perueniunt. Atq; hæc quidē memorata oīa, & sibi cohærent coalescuntq; & quod conflātū ex ipsis est, Græci, ἴσχυρ qui quæadmodum diuisum ventrē sui conueniat, prodiderunt. Epigastrion, id est abdomen, nominarunt. Quod vero hoc deinceps excipit, ab illis quidē vocat Peritonæon: putantibus videlicet vnum, & simplex id esse corpus, minimeq; cōpositum, sed falsū. cum id compositum ex duobus corporibus sit, quorum vtrūq; & exangue, & neruosum sit. Verū alterum eorum neruosa tenuitas eorum musculorū est, qui per transuersum se agunt. Alterum membrana prætenuis velut aranea, quæ vtiq; vere est peritonæum. Ac tale quidem in medio sui est abdomen. Partes vero eius quæ vtrinq; ad latus ad quatuor quasi digitos recedunt, hæc statim à cute obliquos musculos habent: priores quidem, q̄ à pectore demittunt; secundos, qui ab ilibus ascendunt: deinde post hos transuersum musculū, sub quo est peritonæon. Ergo & minus periculi in hoc loco, quā in medio est, cum tenuem eiusmodi membranam, qualem aponeurosin vocant, nullam habeat: & sutura in medio difficulter administrat. quippe cum & procidant hac parte maxime intestina, & ægre inibi cōtineri queant. Qui enim constringerant contraxerantq; ea, recti illi carnosiq; musculi erant, quos ex pectore ad pubis ossa demissos diximus. Ergo quoties horum aliquis est vulneratus, duplici de causa procidere intestinum est necessum: à partibus quod est ad latus, propterea quod musculis, q̄ istic sunt, constringitur: à medijs vero, quod nec musculum eum qui contineret, habet etiamnum validum, & quod locus opportune ad procidentiam est comparatus. Quod si maius etiam vulnus fuerit, tum plura necesse est intestina excidere, tum difficilius denuo immitti. Porro alia rationē parua vulnera tractatu sunt difficilia. Nam nisi quod procidit, illico in locum suum reponas, inflatur, surgitq; in tumorem. quo euenit, vt per angustum foramen immitti nequeat. Minus igitur graue in eiusmodi vulnerationibus mediocre foramen est. Atq; hæc quidem præscisse oportet.

† ex græco ad verbū q̄ quō tuocatus Galē strophaphias (i. ventris seu abdominis suturas) fieri oporteat,

* κατὰ τὴν ἀσθενίαν hic cōtineri Linacem p̄t, cū tñ inferius, denuo immitti ac remitti verterit.

B Proximum est, vt quemadmodum quis hoc genus vulnerum commodissime contrectet, consideremus. Nam Thesalali præceptum, quo censet enāmis ea præsidij glutināda esse, parum satisfacere manifestius puto, quā vt quenquam latere qui compos sit mentis, possit. Quoniam igitur principio id agendum est, vt intestina quæ exciderunt in suum locum recondantur; secundo loco vt vlcus suatur; tertio vt medicamen imponas; quarto vt nequa præstantior pars simul afficiatur prospicias: age iam de primo horum agamus. Cum igitur triplex (vt dictum est) discrimē horum vulnerum in magnitudine sit, propriam à quoq; indicationem sumere tentemus. Esto autem principio vulnus adeo paruum, vt inflatum iam quod excidit intestinum remittere amplius non sit. Nunquid igitur hoc loco alterum è duobus est necessum, aut statum educere, aut vulnus ampliare? Præstiterit autem (vt arbitror) prius, si modo id consequi liceat. At nō alia potius ratione id consequare, quā si causam vnde excitata inflatio est, submoueris. Ea igitur quæ demum est? Certe ambientis aeris refrigeratio. Itaq; etiam sanatio ex calefaciendo petet. Ergo spongia molli & ex calente aqua madenti, ac mox expressa calfacere intestinum conueniet. Præparetur vero interea vinum austerum calidum, quippe id magis calefacit quā aqua, ac robur intestino acquirit. Quod si huic etiam præsidio intestini inflatio non cesserit, incidendum peritonæum tantulum est, quantum ei quod excidit reponendo sit satis. Apposita porrò ad eiusmodi incisionem sunt ea, quæ Græci Syringotoma vocant. i. quæ ad fistulas incidendas sunt comparata. Scalpelli vero quibus acies vtrinq; habetur, aut quibus cuspis acuta est, omnino fugiendi sunt. Situs vero laboranti appositus fuerit, cum in inferiore parte factum vulnus est, si sursum vergat, cum vero in superioribus, si deorsum. Vnum autem vtrōbq; cauetur, ne quod exciderit, ab alijs quæquam intestinis degrauetur. Itaq; ex hac ratione conueniet, vt si in dextris vulnus sit, corpus in contrariam partem inclinetur. sin in sinistris sit, in dextram: sic vt quæ vulnerata pars est, semper altiorem locū occupet. Atq; hoc tum in magnis, tum etiam in mediocribus vulneribus conductibile fuerit. Quippe id omnibus cōe consilium est. Cæterum, repositio intestinorum in suum locum, vbi ex magno exciderūt vulnere, plane ministrum postulat dextrū. Debet enim vbi manibus

Gal. methodi medendi

bus suis totum vulnus extrinsecus apprehenderit, intrò reprimere, tum constringere, ac exiguū **E**
 semper fuerit prænudare, quinetiā id ipsum quod assutū est, modice cōprimere, quoad totū per-
 fuerit. Nam vero quæ cōmoda ratio suendi abdominis in talibus vulneribus sit, deinceps doceamus.
 Quoniam coire coalescereq; cū peritonæo oportet abdomen, incipiendū quidem à cute est, atque
 ab externo introrsus acus injicienda. Vbi vero tum cutem, tum rectū musculum totum trāserit,
 præterito quod ei subest peritonæo, p̄ reliquū peritonæum eam ab interno extrorsus injicies, atq;
 inde per reliquum abdomen ab interno extra transmittes. Vbi hoc penitus transmisit, rursus ab
 externo introrsum idē abdomen est perforandū. Mox vbi peritonæum quod illi quoq; subhæ-
 ret, præterieris, atq; ad contrarium veneris, hoc quoq; ab interno extrorsus perpungēdū, vnaq;
 cum eo totum ipsi vicinum abdomen. Deinde ab hoc rursus incipiendum, atq; id cum contrario
 peritonæo consuendū, ac rursus vicina quoq; cute transmissa, iterū ab ea parte acus introrsus est
 injicienda, consuendumq; abdomen id cum contrario peritonæo, et̄ inibi vicina cute transmissa.
 Atq; hæc iterum iterūq; facienda, quoad totum vulnus similiter consuerimus. Intervallum vero
 quod futuris interuenit, quod ad compescenda pertinet ea quæ subsunt, breuissimū esse postulat.
 Quod vero ad firmitudinē ipsius cutis quæ in intervallis futurarū est, necubi rumpatur, breuitas
 parum tuta est. Quare vtriusq; vitato excessu, eligenda mediocritas inter vtrunq; est. Nam hoc **F**
 quoq; omniū vlcera cōe quodāmodo est sicuti et̄ ipsius quo suuntur filii consistentia. Nam quod
 iusto durius est, cutē rūper necesse est, quod mollius, ipsum prius rūpitur. Æque vero si proxime
 summas oras acū transegeris: quod reliquū est cutis, qm̄ minimū est, dū violenter adducitur, cog-
 gitur perrūpi. Si plurimū ab ijs recesseris, multū cutis inglutinatū relinques. Hæc tamenli oium
 sint vlcera cōia, maxime tñ fugienda in abdomine suendo sunt. Ipsa vero abdominis futura, aut
 tam dicto modo administrabit, vtiq; si quis huc studiū dirigat, vt peritonæum abdomini coalesce-
 re faciat. vix. n. cū eo coalescit, vtpote nervosum, aut (sicut nonnulli faciunt) qui quæ cognatę na-
 turæ sunt, ea cōmittunt, vtiq; peritonæo peritonæum, abdomini introrsum per id tantum acum trāf-
 mittere, post præteritis vtriusq; peritonæi labris, ex aduersa parte ab externo introrsus p̄ vtrunq;
 eius labrum acum reuocare, deinde rursus hanc reuocare, atq; ab interno extrorsum per aduer-
 sum abdomen trajicere. Hic modus à publico, & exprompto, quo videlicet vno adactu per qua-
 tuor labra acum transmittunt, hoc discriminis habet, q̄ totum peritonæon intra abdomen pror-
 sus abscondit. Deinceps vero de medicamentis præcipiamus. Sanè hæc quoq; eiusdē esse ma-
 teriæ debebunt, cuius sunt ea quæ Enæma dicuntur: quæq; aliarum quoq; partium vnire vulne- **G**
 ra in superioribus commentarijs ostendimus. Deligatio vero extrinsecus, vel præcipue in his ne-
 cessaria est. Quarta vero curationis in his pars non paulo ab alijs dissidet. Siquidē quod inter bu-
 bones, & axillas est, id totū molli lana ex oleo mediocriter calido imbuta circumdare oportet. Sa-
 tius item fuerit, & si per clysterem intestinis aliud simile infundas. Quod siquid ipsorum intesti-
 norum sit vulneratum, quæ extrinsecus fieri debent, omnia similiter, vt diximus, sunt peragen-
 da. Cæterum, quod injicitur, vinum nigrum, austerū, & tepens erit, eoq; magis si totum perfora-
 tum vsq; ad internum meatum sit. Ac crassa quidem intestina facilia sanata sunt: e contrario diffi-
 cilia quæ tenuia sunt, ieiunum tamen omnino incurabile est, tum propter magnitudinem multi-
 tudinemq; vaforum: tum quod tunica eius prætenuis nervosaq; est. adde quod tum bilem synce-
 ram hoc intestinum recipit vniuersam; tum quod omnium iecinori maxime est vicinum. Vētri-
 culi vero quæ carnosæ partes infernæ sunt, curare cum fiducia tentabis. Nam fieri potest etiam,
 vt bene cedat, non solum quod hæc crassiores sunt, sed et̄ quod sanantia medicamenta facile hoc
 loco ipsius subsistant. At quæ in ore eius, ac gula vlcera sunt, duntaxat contactu medicamento-
 rum in transitu fruuntur. Quæ vero in ore eius sunt, ijs sensus quoq; acumen sanationi obstat. **H**
 Verum quam ratione ventriculi vulnerati, aliorumq; exitalium vulnerum Hippocrates sana-
 tionem moliat, ab ipso peti est satius. Ego nanq; non eo consilio vt nemo Hippocratis libros le-
 gat, ad hoc opus scribendum accessi. Verum quoniam is mihi primus idonea vsus esse via videt̄,
 nec tamen eam totam compleuisse, cum quædam minime limitata, quædam imperfecta obscuraq;
 ab eo prodita inuenire liceat: idcirco ipse tum omnia ea lucide explicare, tum quæ parum discre-
 ta sunt distinguere, tum quæ deficiunt supplere studui. Vbi igitur aliquis se in his nostris primi-
 tus exercuerit, tunc se ad libros Hippocratis legendos conferat: ac tum eius de vlcibus librum
 relegat; tum quæ de vulneribus exitiosis scripsit. Porro simul maximum adiuuētum ex his no-
 stris libris habebit, simul certo intelliget neminē methodicæ sectę, quæ nomine specioso se vendi-
 tat, re aut̄ maxime est à methodo aliena, cōmode vlcus sanare posse: sed nec reliquorum Rationa-
 liū quępiā, quicunq; parum cognitis similariū partiū elementis, artem aggredi censent. Quippe
 nesciūt hi quoq; rationalē simplicium animalis partium curationem, vt qui ab instrumentalibus
 tm̄ indicationes sumant. Cæterum, paucis etiamnū contra Methodicos additis de istis quæ in vē-
 triculo accidunt vulneribus, aliò stilum cōferemus. Vulnerato peritonæo excidit subinde omē-
 tū, quod primaria ne pars sit, an non primaria, vel ex quibus condatur, vel quā habeat actionem
 vsum ue, hi cōpertū non habēt, Itaq; si tā liuet, aut nigricat portio ea quæ excidit, ibi quid faciant,
 audire

vit. 7. lib. 9. cap. 8.

A audire est operæ pretium: vtrum ne præcident; an intra peritonæon remittēt. Omnino. n. vel ab ipsa experientia quid agendum sit, intelligent, vel ab ipsa particulæ natura indicationem sument. At qui refugiunt hæc vtræque: eam quidem quam experientia suppeditat cognitionē, dum uenerandum. s. hoc sectæ suæ nomen methodum extollunt: eam uero quæ ex particulæ natura suggeritur, q̄ nec substantiam eius norunt, nec actionē, nec usum, dum a dissectione ceu inutili abhorrent. Itaq̄ nesciunt sit ne ex ijs quæ necessariae ad vitam sint; an quæ necessariae quidem non sint, non tamen omnino infimæ notæ: sed nec an cum eius affectu simul afficienda pars aliqua primaria sit, an secus: adde q̄ nec an vaforum quæ in eo continent, aliquid possit per sanguinis profusionem hominem interimere: nec si quis post nigrum eius abscissum, quod integrum est vinculo cōplectatur, quò sanguinis profuuium declinet; an id ipsum periculo vlli sit futurū: nam leui saltem intuitu omentum neruofum videtur. proinde nisi quis exacte naturam eius habeat cōpertam, nunq̄ audebit vinculo vti, cōuulsionis. s. metu. Horum cum nihil mirifici isti Methodici intelligant: vbi nigrum redditum omentum est, sanè dicere quid agendum sit, non possunt. At nos (arbitror) possumus, qui cum usum eius non adeo esse animalī magnū, substantiamq̄ eius ex mēbrana tenui ac arterijs venisq̄ compositam sciamus, horum tñ inītia ex maximis orta, tum arterijs, tum venis intelligamus: sanguinis quidem profusionem cauebimus; coafficiendos uero neruos non timebimus. proinde id quod supra nigricans positū est, vinculo excipiemus: quod post vinculum est, amputabimus: atq̄ ut in imo sine iam cōprehensæ gastroraphiæ uinculi fines pendeant, curabimus: quò nimirū facile eas cū ex vulnere suppurante euomentur, recipiamus.

De ratione fracturarum ossium curandarum.

CAP. 5.

A C de reliquis quidem corporis partibus dictum abunde sit: nunc de ossibus agendum superest. quando his quoq̄, de quo nunc agitur, morbus accidit, quem unionis siue continuitatis solutionem appellamus. Huic cum in hanc inciderit partem, proprium nomen inditum græce est Catagma, omnibus ferè hominibus qui græce loqui norunt, tritum. Apagma nanque, medicorū appellatio propria est, plebi inusitatū. Solent autē ita nominare quoties ossis finis, qua parte maxime cū alio cōmittitur, abruptus est. sed & è fracturis ipsis quæcunq̄ fracti ossis partes iam prorsus separarunt, eas Cauledon factas græce dicunt. Patet uero eiusmodi diuisionem pertransuersum esse factam: veluti alteram per longitudinem magis esse: in qua sanè non omnino separant à se partes sic affecti ossis, sed veluti per rectitudinem finduntur. quod genus Schidædon fieri dicere solent. Non desunt ex medicis iunioribus qui adeo ambitiose oēs fracturarum differentias proprijs interpretentur nominibus, ut et aliquā Raphanedon, id est ad raphani speciem fieri dicant: non contenti oratione os quod uarie sit fractum, explicasse. At non Hippocrates huius fuit sententiæ: sed quoad fieri licuit, vsitatissimis vtens nominibus, oratione interpretari non est grauatus non has modo fracturarū differentias, verū etiam earū quæ in capitis ossibus eueniunt. Ac si ad eum modum de omni vitio egisset, profectò breuis mihi proposita tractatio fuisset. Nunc cum plurimorum viā qua sit insistendum indicarit, sed quæ particulatim sunt agenda, inchoata indefinitaq̄ reliquerit, necessum est in illis immoremur. nec tamē in ipsis plus iusto: sed quæ tradita illi perfecte sunt, ea summam cōmemoremus. quibusdam et demonstrationem adijciamus, utiq̄ ijs quæ ab eo ratioe parum sunt munita, eorum præterea quæ parum sunt definita, quædam definiamus. & quæ inordinata sunt, ea in ordinē disponamus. postremo ex ijs quæ ille parū lucida reliquit, quibusdam lucem addamus. Verum si in singulis verba eius adscripsero, expolitorij cōmentarij longitudinem liber noster habebit. Nec deerit fortassis aliquis, q̄ immodicam longitudinem nostram hic merito accusabit: qui de hac in tertio, & quarto volumine parū merito est questus. In his. n. necesse fuit mihi multa Hippocratis ex eo libro, q̄ de vulneribus inscribitur, loca apponere: quibus reliquis medicis ostenderē cuiusmodi res sit methodo quadam vlcera curacionē conscribere. In libro autē quo de fracturis præcipit, quis adeo est stupidus, vt doctrinā eius omnem, ceu lucidam planēq̄ absolutissimam non suspiciat? Quisquis est, vnus videri licet alter vte dicat parum se id opus mirari, his opportunissime respondeat illud poetæ: Hos vnū atq̄ alterum perimite tabescere. Quænam igitur sit fracturæ curandæ vera methodus, quæq̄ ipsa rei natura præscribat, iam tempestiuum dicere videtur, atq̄ hinc sumpto initio. Quoniā fracti ossis soluta partium cōtinuitas est, utiq̄ finis quò tendet is qui eas curabit, saltem primus, vnio est. Quòd si is per affectarum partium siccitatem perfici posse non videatur, restat alter, q̄ est vt alterius cuiusdam interuentu glutinentur. qui si nec ipse comparabilis aduertitur, insanabile esse vitium dixeris. Quòd igitur coalescere nequeat tam durum os, quàm id quod in iuuenibus & adolescentibus, & viris, multoq̄ magis in senibus cernitur, id profectò vel cuius patere pōt. Potest certe illud tantum vnitionem recipere, quod abunde molle est: cuiusmodi conspicitur in puerulis. Quæ autem alia quapiam interueniente substantia ceu glutino quodam agglutinari colligariq̄ secum separata fracti ossis particulæ queant, hinc maxime speret quispiam. Monstratum est omnem animalis particulā propriam ac simile sibi trahere alimentū. Id si verū est, ossiū certe idoneum nutrimentum, & crassius, & magis terreum, quàm aliud quoduis nutrimentum in toto animali fuerit. Non est igitur nec à ratione alienum, nec quod fieri omnino non possit, vt qd̄ ex hoc

* vlcerebus.

Vitæ 5. lib. 5. cap. 7. b.
ca. cap. gi. not. mud.

Gal. methodi medendi

hoc ipso proprio alimento redundat, & in labris fracturæ concrefcit, suo ipfius interuentu illa **B**
 quoq; conglutinet. Quinetiã ita vfu euenire confpici: fubferibitq; fpei, quã rō fuppeditat, et ex-
 perientia ipfa. Itaq; confiderandũ deinceps eft quã potiffimũ rōne corpus hoc quod fracturis
 innafcit, quantũ qualeq; fit, prouenire poffit. Nam q̄ nec quãtũlibet, nec qualecunq; , fed qd̄ me-
 diocritatē in vtroq; feruet requirimus, id planē eft euident. Porrò huius fymmetriã, tum qualita-
 te, tum quãtitate inuenta, deinceps eft ut qua maxime quis vtrunq; aflequatur, rōnē ipfam quæ-
 rat. Sed nec tēpus, quo hæc effici conueniat, minus neceffarium quæfitu eft, vtrum ne ftatim à fra-
 ctura facta, veluti ftatim in vulneribus moliebamur unitionē: an id cōmodum tēpus non eft, fed
 aptius aliud requirendũ. Sanē inuenias hoc quoq; , ficuti & reliqua omnia ex ipfa rei natura edo-
 ctus. Quãtã igitur eft ipfius rei natura? Nēpe os fractum fub aliqua paulo ante cōprehenfarum
 differentiarũ. Age igitur videamus, nunquid à fingulis differentijs aliquid defumi ad eius cura-
 tionē poffit: ab ea quã Caucedon, id eft per tranfuerfum fieri diximus, orli. Diffident fic à fe in hac
 fracti offis partes, vt è directo non iaceant. Quare patet primum id eſſe agendum, vt in directum
 agantur: tum eorũ quæ deinceps ſunt, aliquid gerat. Sanē eum ſitum habuerint, ſiquis ea quæ ſic
 diffident, integræ partis exemplo vſus, in contrariũ adducat. à qua nimirum certiffima indicatio
 tranſpoſitionis eorũ erit. Fieri. n. pōt ut tum prorfum, tum retroſum, tum in hanc partē, tum in **F**
 illam mēbri facta tranſlatto ſit. Quæcunq; igitur retroſum magis ſunt acta, ea prorfum impelli
 conueniet: nec minus alterã quoq; fracti offis partē modice ad contrariũ retrudī. Contra, q̄ pror-
 ſum ſunt emota, hæc rurfus ipfa quidem retroſum, reliquam vero partem ſenſim duci prorfum.
 Eodem et modo, & eorum quæ ad dextrã ſunt detorta, medicatio eſt ſi ad ſiniſtram ducant: con-
 traq; eorũ quæ ad ſiniſtram, ſi mutent ad dextrã: ſemper ſcilicet altera parte modice in contrariũ
 acta. Cæterum, in adducendis contrariõ motu partibus, ne quæ frangan̄ earum extantia, nõ le-
 ue periculum eſt. Necq; .n. (veluti in ferra defectis viſitur) laxus eſt vtriuſq; partis finis. Nã ſi illæ
 frangan̄, non poterunt ad amiffim ſecum coaptari fracti offis fines, duplici de cauſa. Nam ſiue
 ipfa fragmenta inter partes coniungendas intercederint, non ſinent ea quæ adaptant̄, ſe continge-
 re: ſiue quid forte offiũ extra ceciderit, ne ſic quidē eorum quæ effinxeris, exacta coniunctio erit
 ſic, ut priſtinam vnionē imitent̄, quippe quæ ſolum tum demũ erit, cum offis extantia in ſuas ca-
 uitates fuerint recondita. Quod ſi ſemel cōminuta perierint, neceſſum eſt inter applicata ſimul
 offa vacans interueniat ſpatium, in quod fanies collecta, atq; in tēpore putrefcens, totum pariter
 mēbrum ſecum corrumpet. Atq; ob hæc quidem, quæ diffident offa, è directo admota eſſe oportet,
 quod cōmode certe fieri nequit, niſi retroſum prius ſint tracta: Antitalin vocant. Oportet **G**
 igitur aut manibus ipſis, vtiq; ſi paruũ ſit mēbrũ, aut vinculis circũpoſitis, aut vnã cum ijs et in-
 ſtrumentis, cuiuſmodi nos Hippocrates docuit, antitalin offium facere. Poſtea vero q̄ abũde re-
 tracta fuerint, nec vllus ſuperſit metus ne ſe in adducendo tangant, tum in directum opponere,
 vinculaq; remittere, ac muſculis ipſis diductorũ in idem cōmiſſionem permittere: interim vero
 teipſum quoq; manibus ſubferuire, ac ſicubi aliquid paulũ ſubſultet, corrigere, atq; formare. Ab
 ijs ſecũdũ, quõ diriges, fuerit, ut immotũ prorfum mēbrũ conſiſtat, nequid eorum quæ effinxeris,
 moueatur. q̄n̄ ita neceſſe eſt ea rurfus diffidere. Ac ſi ipſi quidem ægrotanti, vt quietudini mē-
 bri proſpiciat, permiferis, vigilans fortassis probe id curauerit: at dormiens omnino membrum
 mouebit. Vt igitur non dormientis modo hominis, ſed et ad deſidendum, itemq; cum cubile re-
 ſternitur ſurgentis, eorũ quæ formata ſunt, poſitura ſeruet: tuta deligatura completi fracturam
 oportet, quæq; fracti offis partes ſecum coarctare ad amiffim poſſit. At vero cum laxior deliga-
 tura offibus moueri permittat, arctior vero conſtringendo, dolorem excitet: danda opera eſt, vt
 vitato ambarũ incōmodo, vtriuſq; fruamur cōmodo. Id fiet, ſi quod nimium eſt, declinabimus.
 Ergo nec adeo arctare deligaturam debemus, vt iam cōprimat: nec adeo remittere, vt laxa ſit.
 Ac ſi quidem equalis eſſet craſſitudinis mēbrũ quodq; , vtiq; latiffima fascia eſſet cōmodiffima, vt
 pote quæ totũ æqualiter continenterq; ex omni parte fractum os complectereſ. Sed q̄n̄ id non **H**
 eſt, pectori quidem latiffimam licet circũponas: artubus certe & iugulo non potes, ſed in talibus
 vtilior eſt anguſta, vtpote quæ nec rugas contrahet, & totius mēbri cui circundata eſt, cutem cõ-
 tinget. Verũ ſi paucis complexibus fracturam continet, parum tuta eſt. Quantum igitur securi-
 tatis ex anguſtia deficit, tm̄ ei ex iniectionis numero, & verſus integrum deductione eſt adijcien-
 dum. Sed q̄n̄ deligationum quæcunq; citra dolorem carnem conſtipant coarctantq; , id virium
 habent vt ex ijs partibus, quibus primum iniiciunt, ſuccos exprimant, in eas, in quas ipſæ ſunt fi-
 nite, reponant, atq; figant: non alienum à ratione arbitror, deligaturæ principium ſuper ipſam fra-
 cturam iniici, abhinc vero ad reliquũ mēbrum diſpenſari. Etenim qui contra deligat, is ab inte-
 gris ad ægram partem ſanguinem cõpellit. Atqui ſi ab ægro loco incipiat, in integrum finiat, nõ
 ſolum innoxia eiufmodi deligatura in ijs quæ diximus erit: ſed et vtile quiddam contulerit. quip-
 pe cũ nullã circũ fracturã ſinet excitari phlegmonē, cuius rei curã habere in primis oportet. Ti-
 mendum, n. eſt, ne tũ ex illa in diuerſum vullione, quã membrũ in ſuã formã effingentes, admini-
 ſtrauimus, tũ vel magis ex eo quod cauſæ, quæ fracturã faciunt, plerunq; circundatã offibus car-
 nē conſtipando contundendoq; prius lædunt, magnæ ſubſequatur phlegmonæ. Nec ſanē mirer
 ſi phlegmones

- A** si phlegmones quiddam simile etiam ipsis fractis ossibus ad portionem accidat, quando etiam que parum probe sunt curata, magis humida, quam pro natura sua manifeste cernantur, ubi videlicet vna cum vulnere os perforatum sub aspectus notitiam venit. Quinimmo nec ossis caries, quem sphacelon vocant, ex alia occasione oboritur, quae ipsa totius ossium substantiae corruptela quaedam est. Non igitur negligendum quoniam totum superuacuum humidum ex ossibus, quae circa fracturam habentur, partibus exprimas. Incipies itaque ab agra parte, ac cum bis terue circumdederis, inde sanum versus progredieris. Siquidem qui ita deligat, & ab integris ad laborantem partem sanguinis confluentem arcet, & quod iam collectum in ea est, exprimit. Cum vero duae partes sint, quae & recipere aliquid a laborante particula, & transmittere ad eam possint: utique quae superiacent, tum propter multitudinem, tum magnitudinem ad ambo magis sunt habiles. Extremae vero, propter contrarias conditiones, exiguum quidem aliquid vel recipere, vel transmittere possunt, multum vero nec agris partibus subministrare, nec ab ipsis recipere. Quocirca, cum duas primas fecerit Hippocrates deligaturas, priore quidem tum quod in laborante particula continetur, ad superposita expellit: tum quod ex his confluit, repellit: reliqua vero primis quidem complexibus, quos super ipsam fracturam facit, itemque fasciae ad inferna progressu, eo quaedam extrudit, quaedam ne quid illinc confluat, prohibet.
- B** Reliquis deinceps ossibus, quibus videlicet ab infimis partibus sursum recurrere deligaturam ceter, ut eodem videlicet loco cum priore finiatur: tum ad superiora repellit, tum confluxum ab his prohibet. Muniunt igitur ac stabiliunt fracturam, nec phlegmonem oriri sinunt prima duo lintea, non tamen ea quae dicta sunt, ad ambos hos versus satisfaciunt, praesertim sola. Unde ad eorum quidem tutelam Hippocrates praesidium excogitavit, ut splenia vna cum exterioribus fasciis adhiberetur, quae haec quoque ipsa stabiliant. Ne autem phlegmone oriatur, medicamento quoque ipsa, quae phlegmonem prohibet, uti iubet, quale nimirum est ceratum humidum. Haec igitur omnia ratione, ut comprehensum est, dictante, sunt inuenta, & praeter haec ipsa repositionis figura: quae ipsa quoque geminae indicationi subiicitur, priori quae ex solis communibus notionibus pendet, alteri quae ex curandorum organorum naturali constitutione praestatur. Prior igitur eam quae maxime a dolore abest, eligendam figuram suadet, quod nec phlegmonem particula contrahat, & eger persistere in vna ea diutissime immotus possit. Secunda quae ex curandorum sumitur natura, arterias, venas, nervos, & musculos quam rectissimos poni praecipit. Sed & consentiunt inter se haec indicationes: quoniam & rectissima cuiusque partis figura maxime est a dolore aliena: & quaecumque magis quam alia est a dolore libera, ea maxime naturalis membro est: brachio quidem angulosa, quae Engonion graece dicitur: cruri vero quae paulominus porrecta est. Porro ad dolorem vitandum non modo naturalis habitus cuius instrumentum est utilis, verum etiam consuetudo quoque conducere non nihil videtur. Atque haec quidem figura, in qua custodire membrum conueniat, inueniendae ratio est: eadem porro inueniendae figurae ratio est & in retractione partium a se: quam Antitasin vocant, & cum in naturalis situm aptant fracti ossis partes. Etenim expedit, ut in rectissima atque a dolore alienissima forma membrum tum retro, tum retrahatur, tum in naturalis habitum coaptetur: multoque etiam magis ut sub eadem figura tum deligatur, tum ad quietem reponatur. Siquidem sub alia deligare, in aliam vero mutare, non dolore modo incitare potest, verum etiam ossa intorquere, nam nisi eorum quae praecipita sunt in commentariis, quos de musculorum motibus scripsimus, obliuio obrepserit: necesse est ubi figura mutatur, alios musculorum tendi, ac velut contractos rotundari, alios solui, ac remitti. Ergo ubi tenduntur, tum premi eos a deligatura est necesse, tum ex compressione ipsa dolere, ubi vero tensio remittitur, ea in parte deligaturam esse laxam, fracturamque fulcumento destitui. Horum igitur omnium causa tum extendere, tum effingere, tum deligare, tum reponere vna ea figura, quae doloris minimum habeat, praecipue est studendum. Atque ad primum quidem opus, quod in fracturis molimur, nullum iam relictum est praecipitum. Soluere autem ex Hippocratis sententia tertio die debebis, quod in membro praeter solitum cooperto, nec dolor nec pruritus creetur, nec eius quod iam infixum fracturae est, perspiratio prohibeatur. Cuius occasione non modo noxius pruritus quibusdam accidit, sed etiam cutem ex acrimonia saniei erosam exulcerari. Infundendum igitur tamen temperatae aquae est, quantum ad euocandam eiusmodi sanie est satis. Quod si rursus quoque simili modo facies, utique septimo id a primo die facere debebis. Apparuerint vero iam omnia, modo nihil impediatur, phlegmone libera, ac quam pro naturali habitu magis aliquam gracilia. Tum igitur licebit & ferulas circumponere, & soluere ex maiore intervallo. Nam antea, cum phlegmones scopus vinceret, tutum non erat ferulis premere. Nunc cum ea desit, ac stabilire fracturam est opus: sanie non incumode his vtare. Sed & soluere ex maiore intervallo licet, videlicet non desiderantibus praeterea partibus sanie excernere. Quinetiam callus, quem Pwron Graeci dicunt, felicius ita proueniret: quam ad hunc gignendum (sicut dictum est) cogi concresecereque aliquid proprii ossium alimenti oportet. Non est igitur hoc a labris fracturae eluendum, aut foras euocandum, quod certe assidua solutio faciet. At vero nec tanto intervallo intermittendum, ut nescias quemadmodum fractura procedat. Vidimus enim non semel cum valenter sicarentur ossa, aegre prouenisse callum. Expedi igitur istis tertio vel quarto die modice aquam calidam infundamus, hanc metam finienda perfusionis habentes, cum carnes in rubrum tumorem attolluntur. Atque in his quidem priusquam

Gal. methodi medendi

subsidere incipiant, desistendum est. Contra, ubi digeri quid volumus, non prius est desistendum **B**
 quod ex perfusione intumuit, subsidat. In quibus vero, quod minus callus in fractura proveniat,
 humiditas abundantior obstat: ibi hanc siccare (sicut prius est dictum) convenienti deligatura, &
 perfusione aque, quae vel minima oino sit vel plurima, conabimur. Quippe minima cum prius desit
 stat quod aliquid confluat, & qui ad manum humores sunt, per spiritum digerit: & qui in alto sunt, mo-
 dice liquat. Expedi autem ita solui liquarique ea quae per deligaturam sunt expellenda. Plurima vero
 digerit, plus quam attrahit. Sanè constat in ea quidem deligatura quae exprimit, minus esse arctandos
 fasciarum fines: in ea vero quae ad renutriendum est comparata, nec minus hos arctandos, & uniuersos
 circumductus laxiores faciendos. Quoniam autem non solum quo tempore subueniendum callo
 gignendo sit, sed etiam quo pacto est inuentum, reliquum fuerit de uniuersa victus ratione pre-
 cipere. Ac quod in principio quidem sit tenuissime cibandum, id, ubi de propria phlegmonarum cu-
 ratione agemus, dicitur. Porro monstrabitur & quod venam incidere interdum oportet, & per ven-
 trem superuacua expellere. At quo tempore callus gignitur, nutriendum corpus est cibis boni
 succi, & qui multum nutriant, ex quibus provenire succus soleat non solum bonus, sed etiam tenax,
 ex quali fieri callum maxime expedit. quippe cum ex serosa humiditate ac tenui gigni prorsus
 nequeat: ex crassa vero, sed quae fragilis sit, ac pinguitudinis expers, gigni quidem poterit non se-
 gner: ceterum tempore siccescens, friabilior atque fractioni obnoxius reddetur. Magnitudo
 calli ea sit, quae & ossibus tuto vinculo sit, nec mulculos tamen comprimat. Nam qui minor iusto est,
 hic ossa parum reddet tuta: qui maior est, dolorem musculis inuehet. Attendendum vero diligen-
 ter est, ut vel promoueatur, si minor iusto proveniat: vel inhibeatur, si immodice increseat. Sunt
 vero quibus haec efficies, scilicet ipsius perfusionis, tum quantitas, tum vero qualitas: praetereaque ci-
 borum quantitas, & ac medicaminum quae illi extrinsecus imponuntur facultates. Ac de perfun-
 dendo quidem & victus ratione supra est dictum. Ex medicamentis vero quaecumque emplastica
 substantiam habent, ac modice calfaciunt, ea callos tum promovent, tum vero augent. Quae vero
 digerendi vim obtinent, ea magnos iam callos diminuunt. Si vero nec augere callum, nec minue-
 re studes, sed eo sicut vltro provenit, es contentus: medicamento aliquo eorum quae cruentis adhi-
 bentur vulneribus, utere: quae cum modice siccant, etiam coagulati ac concrecere mediocriter
 callum faciunt. Ac de transversis quidem fracturis haec satisfaciunt. De longis vero reliqua omnia ad
 eundem se habent modum. ceterum comprimenda haec magis in ipso fracturae loco sunt, tum quod
 recessit, retrudendum introrsus est. Quae vero contracta multifariam sunt, potissimum cum vlce-
 re, quemadmodum fieri plurimum solet, ipsa splenia circumdanda asciae ritu incurua Hippocrates
 praecipit, eaque vino imbuta tum austero, tum nigro, aestate potissimum. Quippe putrescunt siue
 oleo quis vtatur, siue cerato: cum postulent amplius quam reliqua siccari, utpote vitio ipso reliquis
 maiore. Quinetiam medicamenta quoque omnia ex siccantium sint numero: sicuti ille praecipit, sed
 simul modum ipsum siccationis definiens. etenim ex enemis eiusmodi esse pharmaca vult. Quod
 si protinus ab initio quis ipsis vtatur, tale esse debere aenemon suadet, quod imbui sit aptum. Ac
 reliqua quidem omnia ex illius praecipit sunt peragenda, non in ipsis, quae dicta sunt modo, verum etiam
 siue nudatum os, & defecari terra postulet, siue fragmenta quaequam vel teipsum eximere, vel ex-
 pellenti naturae subservire oporteat. De ipsis vero quae cruribus supponunt organa, quos Solenas
 graeci vocant, quaecumque Hippocrates addubitavit utenda ne sint, nec ne, & oes norunt, & lau-
 dandas esse rationes cenent. Quod autem neotericis inuentum est glossocomion, quo maxime tem-
 pore gignendi calli utimur, laudandum id quidem quantum aliam quamvis eiusmodi machinarum
 ducimus. Verum non videtur id Hippocrates novisse, quanquam alias in organa, quae vsui forent,
 excogitandis non indiligens. At vero quod cruribus subiicitur instrumentum, recte illis excog-
 itatum est: quod per unicum axem, qui in sine machine ad infernam eius partem est collocatus, con-
 trarium nixum toti membro gemina tensione efficit. Nominatur earum altera (quae utique mem-
 brum tendit in directum) graece Euthyporos, id est in rectum procedens: quae vero prius sursum,
 mox deorsum, ea Metaleptice graece dicitur, quasi translativam dixeris. Obeuntur ambe per la-
 queorum circumplexum. Porro aptissimus in hunc usum laqueus est, scilicet qui duas habeat appendices. Hic
 igitur, cum in partibus membri quae infra fracturam sunt, iniectus est, priorem siue euthypo-
 ron efficit tensionem, brachijs scilicet ipsius axi circumpositis. Cum vero in partibus quae supra fra-
 cturam sunt, idem laqueus imponitur, metaleptice tensionem efficit, abactis videlicet ipsius bra-
 chijs prius sursum, mox deorsum. quippe haec quoque circumdanda axi sunt. Porro circumactum ac
 veluti flexum brachiorum laquei, qui a superioribus partibus ad inferiores agitur, per trochilia
 fieri oportet, quae in lateribus glottoconi sunt posita. Licebit & Solena voces eiusmodi machinae
 & cum adiectione sic, Solena mechanicum, aut Glottocomion mechanicum. Verum de instrumē-
 tis vberius praecipiemus, quando de luxatis agemus, ubi etiam de varietate deligaturarum, quae
 superimponuntur, non minus dicitur. Nunc vero postquam de mechanico Solene mentionem feci,
 qui plurimum cruri commodat, tum alias cum reponitur, tum vel magis cum aeger cubile mutat,
 aut etiam e ventre aliquid excernit: non ab re fuerit, quod nihil tractationi de eo desideretur, mul-
 to magis illud glottocomion laudare, cuius alterum laterum itemque tabellulam, in qua pedem col-
 locant,

† A. Exantig-
 tum ipsius ps
 fusionis quatuor
 tas, tum cibos
 rum quatuor ac
 glitas. legitur.
 τὸ, τὰ ποσὸν
 τῆς ἀνωκτοῦ
 καὶ τὸ ποσὸν
 ἰδιομάτων.

G

† Cod ant. se-
 git ἀποπλο-
 σιως ut etiam
 Linacur verit.
 impressi ἀποπ-
 λωσιως. i. ps
 foratione.

H

† δὲ θυῶν
 διατρέων.

† De luxatori
 curatione

Int. q. 239. ch. 310. ch. 7.
 Huson par. cap. 14. H.

A locant, quod nulli non quadret membri magnitudini, mobilia faciunt. Ac de reliquis quidem fracturis hæc nosse, cum ijs, quæ Hippocrates præcepit, sat fuerit.

De curandis fracturis ossium quæ in capite consistunt.

CAP. 6.

De ijs vero quæ in capite accidunt, Hippocrates certe integrum volumen scripsit, ubi oia præcipit quæ in his sunt agenda, & nos cum huic operi finem imposuerimus, enarranda eius opera aggrediemur. Ad presens vero, quoniam in his commentarijs, & quæ supra ea quæ ille dixit sunt inueta, adijcimus, & quæ indefinite dixit definimus, necesse est primùm de caujs excisorijs scalprij quos græce Cycliscus vocant, mox de ijs quos à lenticulæ specie Phacotus vocant, post hos de angustis scalprij, demum de medicamentorum vsu, aliquid agamus. Ergo de fracturis caluariæ quædam vsq; ad secundam laminam, quam græce Diploen vocant, perueniunt: quædam vsq; ad internam ossium faciem: quædam etiam simplices fracture: quædam contusiones: quædam vestigia eorum quibus inflata plaga est. Quæ igitur simplices fracture ad secundam vsq; laminam perueniunt, ijs quos modo diximus angustis scalprij indigere. Expediunt autem hos ut numero multos, ita magnitudine impares esse, necubi desit quod operi sit commodissimum. postea vero nudato, prout fieri solet, vitiatum osse, vitium primo quidem latiore, secundo loco, eo quod illo est angustius, mox ita reliquis deinceps vsq; ad angustissimum. Hoc vero in ipsa diploe est vitium. Post hæc tum protinus, tum ad finem vsq; siccis medicamentis est medendum. Quæ ob id ipsum κεφαλαία græce, id est capitalia, sunt dicta. Ea componuntur ex iri illyrica, & erui farina, & manna, & aristolochia, & panacis radice cortice, in summa, oibus quæ extergere citra morsum possunt. ipsa namq; generatio carnis, naturæ opus est. Itaq; ægro ad eam rem nihil opus est arte medica. Ut autem quæ prouenit caro, coalescat circumhæreatq; omni ossis parti, id inde maxime eueniet, si neq; sordes super eo sit, nec oleosa quæpiam pinguitudo. Id igitur est quod ægris medici ad carnis productionem præstant, ut totus locus siccus sit, tum quælibet vitiatum ossis pars planè pura. Atq; hæc quædam oium fracturarum cum caro in his produci incipit, cõmunia sunt. Ex fracturis vero quæ ad cerebri vsq; membranas peruenerunt, si simplex tamen fractura sit, iam dictis scalprij angustis vitium: Sin cum contusione aliqua, quod contusum est, excidi debet, idq; vel terebellis prius in circuitu perforatum, mox deinde scalprij admotis, vel protinus ab initio cycliscis. Ac quæ per terebellam quidam ratio fungitur, parum tuta est, propterea quod dum audacius eam tractant, duram membranam quæ ossi substrenitur, nõ raro violant. Quod vero per cycliscos opus administratur, ne id quidam oino vitio caret, cum quantat immo dicere caput, quod potius quietem postulat. Mihi igitur hic quoq; placet, si magna sint fractura, & ossa quæ fracta sunt, vehementer mota, cycliscis vitium. quippe paucis excisionibus facies lenticulatis excisorijs locum. Sin firma plurimùm ossa sint, foranda terebella sunt. Quidam autem, quod minus vsquam aberraret, eiusmodi terebellas excogitarunt quæ mergi nõ possint, quas ab argumento Abaptistas dicunt. Circumcurrit enim parum supra terebellam acutam cuspidem circulus quidam parum extans. Sanè expedit cõplures id genus preparatas habere, ad omnem caluariæ crassitudinem. Nam crassiori longior terebra cõueniet, (voco autem ita cuius spatium quod inter summam est cuspidem, & circulum qui extans circumcurrit, maius est:) tenuiori breuior. est autem huic quoq; quod interest inter cuspidem & quod circumcurrit, minus. Aliqui vero (siue illos his timidiores, siue tutiores appellem) etiam ijs quas Chœnicidas vocant, sunt vsu. Tu vero, si neq; improuidus eorum quæ fallere possunt sis futurus; neq; plus, quàm satis est, timidus, cõmodissime cycliscis vitium. & primo quidam aggressu, latioribus: postea magis angustis, donec ad crassam membranam perueneris. Cæterum quod excidi oportet, id totum circulo cycliscis nudandum nõ est, sed ex ea maxime parte qua fractura est grauissima. Nam præter alia, etiam membrana ipsa ab ossibus quæ vehementer sunt afflicta, celerrime recedit: adeo ut nullus sit metus eam, quæ iam seiuncta est, tetigisse. Si vero vnã semel nudaueris partem, ac scalprum qui in cuspidem præfixam habet obtusam leuemq; lenticulæ speciem, aciem vero per longitudinem erectam, submiseris: ubi latam partem lenticulæ super membranam statueris, feries malleolo, ac sic caluariam diuides. Euenient enim ita agentibus quæ requirimus oia. Nam membrana, ne si dormitans quidem quis agat, lata tantum lenticulæ parte occurrens vulnerari potest. Qui sicubi adhaereat caluariæ, huius quoq; adhærentiam innoxie dirimit ipsa lenticulæ rotunditas. Subsequitur vero præeuntem eam à tergo ipse scalper caluariam secans. Quare nec qui minus cum periculo, nec qui celerius perficiatur, forandi modum alium inuenias. Maxime autem hunc in vehementissimis fracturis laudabis, quas vitium recentiorum nonnulli medicorum græce Engesomata & Camaroses nominant. Engesomata quidam, quæ in medio sui membranæ innituntur: Camaromata vero, quæ eandem ipsam partem, exaltatam habent. Cæterum qua primum ab integris fracturæ partibus diduci ægram cepit, intro magis recedunt, ac membranæ innituntur. Quippe celerrime in talibus quod egrum est, totum exciditur: utpote cum promptius subintret lenticulati scalprij finis in ijs quæ plurimum à naturali habitu recesserunt. Quinetiam instrumento quod Ostagran vocant, aliquibus ossium quæ vehementer sunt cõminuta, vel exaltatis, vel conuersis: ea potissimum parte, ut demittatur lenticulatum scalprum, preparabimus. Quo facto, succedunt deinceps omnia quibus est opus, cum securitate simul ac celeritate: ut sermè dixeris celebre illud dictum in reliquis

Septima Classis, fffffff ij quidem

† Cod. impres-
siac antiqui et
multi habet vt
Linacur vertit.
Sunt tñ q ad
dit xal. x. o. g.
d. o. g. x. a. l. x. o. g.
f. o. u. i. & iqua
ma gris, æqua
portione.

* f. r. u. g. i. labrũ,
siue supclijũ.

Gal. methodi medendi

quidem omnibus probe se habere. Dimidium facti qui bene cepit, habet. Hic vero non totius **E**
 dimidium, sed vel totum, vel paulominus totum habeas, ubi lenticulatum scalprum immiseris.
 Atque hæc optima est fracturarum, quæ in caluaria sunt, manualis tractatio: quæ Chæurgian vocant.
 Quantum vero excidere conueniat eius quod affectum est, deinceps exponam. Quod vehementer
 est contractum, id totum est auferendum. Si vero ab eo fragmenta quædam longius excurrant,
 (que admodum aliquando cernitur accidere) hæc persequi ad finem non expedit: illud persuasum
 habentibus, minime futurum ut ex eo noxa sequatur vlla, modo reliqua omnia rite sint peracta.
 Nos enim non semel aut bis, sed planè persæpe sic facientes voti cõpotes fuimus. Indicatio vero
 agendorum hic quoque ex natura ipsarum partium affectarum subministrata est. Nam deligaturam
 quam in alijs fracturis ceu maxime phlegmonas arcentem ratio inuenit, capiti adaptare nõ possis,
 itaque nec quod affluit reprimere, nec quod in ægris partibus continet, exprimere queas. sine quibus
 præsidijs nec reliquorum ossium vllum seruari sanum potest. Nam pone in brachio ad medul-
 lam usque fractum os esse, neminemque postea pro fracturæ legibus id deligasse: Omnino necessum
 erit saniem non solum quæ foris sub cute & sub musculis est collecta, sed etiã quæ in medulla con-
 tinetur, tum ipsam primum ac maxime corrumpere, tum cum ipsa os vniuersum, quando etiam **F**
 nunc quoque oibus rite peractis aliquando talia contingunt. Quomodo ergo non vel magis in ca-
 pite ea accidant, cum nec deligaturam quæ fracturis debetur admittat, & omnis sanies prona fe-
 ratur sic, ut super membranam vniuersam coaceruetur? In alijs igitur fracturis deligatura cum rite
 adhibetur, tantum abest ut superuacuum aliquam humiditatem colligi in læso osse patiatur, ut etiã
 gracilius quæ pro naturali habitu membrum reddat. In capite vero ratio, quæ per deligaturam est ex-
 cogitata, nec potest ita tum os ipsum contractum, tum quæ illi circumstant siccare, ut neque phlegmo-
 nen contrahant, neque penitus vllam efficiant saniem: nec medicamentum est vllum, quod vel in
 alijs quidem partibus citra deligaturam os fractum quatenus nunc dictum est, siccum atque ab su-
 peruacuis purum reddere valeat. Necessum igitur est nobis primum fracturam aliquid nudare: quod
 videlicet detergere & abluere saniem à membrana liceat. post vero, cum phlegmones ipsas præte-
 rijs, omniaque sicca ad vnguem sunt, carnem producere, ac cicatrice locum includere. Non est hic
 sermo nudus, rerumque vacuum, cuiusmodi est ille sophistarum, qui operum artis nescij quærunt cur
 capitis fracturæ callum non ducant. Ducunt enim, viri boni. Vosque tam dementes estis, ut eorum
 quæ non sunt, tanquam sint, causas assignetis, nouimus enim aliquando sincipitis os fractum, quod
 aut os huic ossi protinus succedit, temporis os vocatur, in quo ipsas squamatim compactas com-
 misuras esse accidit, in eo luculenta fractura longissime pertinebat, quam ipse equidem minime con-
 tingens, sed tantum sincipitis os excindens, hominem sanauit sic, ut nunc quoque multos iam annos **G**
 viuat. Quod si sincipitis quoque os dimissem, putruisset citius quæ illi suberat cerebri membrana,
 quæ callum fractura duxisset. Nam si nulla ex læsis partibus sanies intrò conflueret, superfluum esset
 os excindere. Ergo illi, prout solent, nugentur. Ego vero in alia similitur se habente fractura co-
 gitaram supernum os dimittere, ac quod à lateribus erat, quod sanies deflueret, eximere, mox cum
 & crassitudinem eius & duritiam aestimarem, vtilius fore iudicavi supernum os potius eximere, quæ
 ob defluxus sollicitudinem cerebrum valenter concutere. Cogitavi præterea accidere posse, ut si
 à latere magnum fieret in ossibus foramen, promineret fortassis hac parte cerebrum. Est porro &
 in lateribus non vno in loco etiam neruorum, horumque non leuis momenti, quidam exortus: cum
 in supernis capitis ne minimus quidem vsquam oriatur neruus. His admonitus abstinui ab exi-
 mendo osse, quod in latere capitis esset. At callum semper duxit, modo rite curaretur. Ac ita quod
 disquiramus, hoc ferè superest, quanam sit, postquam foratum os est, tum medicamentorum, tum vni-
 uersæ diligentie nostre præcipua omnium ratio. vtrumne blandissima, & quæ maxime voluptati
 cubantis subscribat, veluti qua nunc plerique vtuntur: an quæ huic maxime est aduersa, nempe
 quæ per medicamenta, quæ vehementissime siccant, perficitur, cuiusmodi & Mege Sidonius lau-
 dat, & cuius quidam noster semper est vsus, sic, ut etiam emplastrum quod Istin vocant, illico nu-
 datæ membranæ imponeret, & super hæc foris oxymeli. Sanè is senex erat satis exercitatus in hac
 artis parte. ceterum neque alium quempiam his vsus vidi, nec ipse vti sum ausus. Tantum tamen
 testificari Eudemo possum (nam id seni nomen erat) magis fuisse seruatos qui ab illo curabant, quam
 qui ab ijs qui blandis utebantur. Aggressus vero fuisset aliquando ipse quoque experiri eiusmodi
 curationis rationem, si perpetuo in Asia mansissem. Sed cum Romæ plurimum agerem, ciuita-
 tis morem sum secutus, permissa ijs quos Chæurgos vocant, maxima eiusmodi operum parte.
 Cæterum ipsam rei naturam aestimans, talem quandam determinationem longa nostra experien-
 tia confirmatam concipio. Qui auditorius meatus dicitur, non solum usque ad cerebri duram mem-
 branam pertinet, sed etiam neruum contingit, qui in ipsum à cerebro descendit. Is autem quan-
 tum ita positus in vicino, tamen vehementissima (sicut dictum prius est) medicamenta tolerat. Nihil
 igitur miri sit, si post forationes crassa cerebri membrana, antequam notabiliter phlegmone occupet,
 valentissimis gaudeat medicamentis, ceu siccam naturaliter substantiam habens.

Galeni